

Білоцерківський національний аграрний університет
Економічний факультет
Кафедра економіки та економічної теорії

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»</p> <p>Галузь знань - 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність - 051 «Економіка» Освітня програма - «Економіка»</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	3
Форма контролю	Залік
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладачів</p> 	<p>Юхименко Петро Іванович Посада: професор кафедри економіки та економічної теорії Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор економічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), ауд. (кафедра економіки та економічної теорії). E-mail: p0504684000@gmail.com Зв'язок з викладачем: +380504684000</p>
Опис дисципліни	<p>Суспільно-економічні перетворення, що здійснюються в регіонах України сьогодні, змушують виявляти закономірності соціально-економічних процесів та відкривати шляхи щодо створення ефективної ринково-орієнтованої системи управління регіонами. Об'єктом навчальної дисципліни є господарські та соціально-економічні процеси і явища, що відбуваються в економіці держави та її регіонів. Предметом навчальної дисципліни є вивчення законів, закономірностей та принципів територіальної організації виробництва у розрізі окремих регіонів України, ефективності галузей економіки.</p>
Передумови для вивчення дисципліни	<p>Вибіркова навчальна дисципліна «Регіональна економіка» базується на знаннях сутності соціально-економічного та територіального розвитку, які вивчає дисципліна «Економічна теорія», „Мікро- та макроекономіка”. «Регіональна економіка» безпосередньо пов'язана й з іншими науками, зокрема, з економічною теорією, мікро-макроекономікою, економікою</p>

	підприємства, статистикою, демографією тощо.
Мета вивчення дисципліни	Мета вивчення дисципліни «Регіональна економіка» є формування теоретичних і практичних знань про закономірності та особливості функціонування регіональної економіки, сучасний стан і напрямки регіонального розвитку економіки в умовах євроінтеграційних процесів; визначення ролі фінансового сектора в структурі регіональної економіки; обґрунтування організаційно-економічних механізмів управління економікою регіонів, соціальних, екологічних та зовнішньоекономічних аспектів її функціонування.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати теоретичні основи територіальної організації продуктивних сил в умовах формування територіально-виробничих комплексів з визначеною спеціалізацією господарства та організаційно-технологічною структурою господарства; 2. Знати методи оцінки ефективності продуктивних сил; 3. Знати основи економічної оцінки інтегрального природно-ресурсного потенціалу та демографічної ситуації; 4. Знати організацію міжгалузевих господарських комплексів та регіональних особливостей їх розвитку і розміщення; конкретні засоби та інструменти організації продуктивних сил регіону; 5. Знати сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України та розуміти проблеми і перспективи інтеграції в ЄС; 6. Знати основи формування ідеї сталого розвитку продуктивних сил; 7. Вміти використовувати переваги регіону і підбирати конкретні засоби та інструменти для належного управління продуктивними силами регіону; 8. Вміти аналізувати та критично оцінювати систему територіального поділу праці, раціонально застосовувати інструменти регулювання регіонального відтворення; 9. Вміти планувати, формувати, здійснювати оцінку ефективності заходів регіональної економічної політики з метою вирівнювання ступенів соціально-економічного розвитку регіонів України; 10. Вміти здійснювати контроль за виконанням прав, обов'язків та відповідальністю виконавців регіональної економічної політики, ефективно делегувати повноваження; 11. Вміти аналізувати галузеву структуру господарства та визначати тенденції розвитку господарського комплексу України; 12. Вміти визначати оптимальні способи та напрямки використання природно-ресурсного, виробничого, трудового та іншого потенціалу; 13. Вміти оцінювати рівень соціально-економічного розвитку регіонів, визначати шляхи зміцнення конкурентних позицій регіонів та розробляти стратегію економічного зростання; 14. Вміти визначати фактори, що впливають на розвиток інтеграційних процесів та формувати передумови розширення

	зовнішньоекономічних зв'язків країни; розробляти комплексну програму реалізації раціональної моделі регіонального розвитку.
Структура курсу	<p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 1.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Теоретичні основи розміщення продуктивних сил</i></p> <p>Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни «Регіональна економіка».</p> <p>1.1. Підходи до визначення понять «продуктивні сили».</p> <p>1.2. Поняття розміщення продуктивних сил як результату суспільного поділу праці в територіальній формі.</p> <p>1.3. Сутність просторової організація трудових ресурсів і засобів виробництва, територіальний поділ праці.</p> <p>Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.</p> <p>2.1. Закономірності розміщення продуктивних сил.</p> <p>2.2. Принципи розміщення продуктивних сил.</p> <p>2.3. Фактори розміщення продуктивних сил.</p> <p>Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства.</p> <p>3.1. Поняття й ознаки економічного району.</p> <p>3.2. Фактори, що впливають на формування економічних районів.</p> <p>3.3. Типи економічних районів.</p> <p>3. 4. Розвиток економічного районування та формування сучасної сітки економічних районів.</p> <p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 2.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Регіональна економічна політика</i></p> <p>Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці.</p> <p>4.1. Поняття та економічна сутність регіону у системі територіального поділу праці.</p> <p>4.2. Типологія та класифікація регіонів України.</p> <p>4.3. Функції регіонів.</p> <p>Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.</p> <p>5.1. Сутність та цілі регіональної економічної політики.</p> <p>5.2. Принципи державної регіональної політики.</p> <p>5.3. Складові частини державної регіональної політики.</p> <p>Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики.</p> <p>6.1. Законодавча база регіональної економічної політики.</p> <p>6.2. Роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону.</p> <p>6.3. Складові частини механізму реалізації регіональної економічної політики.</p> <p>Тема 7. Господарський комплекс, його структура і трансформація в ринкових умовах</p> <p>7.1. Галузева структура господарства.</p> <p>7.2. Промисловість як головна ланка господарчого комплексу країни.</p> <p style="text-align: center;"><i>Змістовний модуль 3</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Економіка України: галузева структура і характеристика продуктивних сил економічних районів</i></p> <p>Тема 8. Природний і трудоворесурсний потенціал України</p> <p>8.1. Природно-ресурсний потенціал.</p> <p>8.2. Економічна оцінка природних ресурсів.</p>

	<p>8.3. Демографічна ситуація в Україні. 8.4.. Трудові ресурси України. Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення. 9.1. Металургійний комплекс. 9.2. Особливості розміщення і розвитку агропромислового комплексу України. 9.3. Транспортний комплекс як складова виробничої інфраструктури країни. 9.4. Паливно-енергетичний комплекс України. 9.5. Машинобудування. 9.6. Хімічний комплекс України. Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем. 10.1. Аналіз соціально-економічних систем в історичному аспекті. 10.2. Поняття і сутність соціально-економічної системи. 10.3. Властивості соціально-економічних систем. 10.4. Регіон як соціально-економічна система. 10.5. Основні напрямки комплексного економічного і соціального розвитку регіонів. Тема 11. Економіка регіонів України: стан і перспективи розвитку 11.1. Особливості територіальної організації продуктивних сил регіонів України. 11.2. Проблеми й перспективи розвитку регіонів України. Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури. 12.1. Поняття міжнародної економічної інтеграції. 12.2. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України. 12.3. Правова база процесу інтеграції до ЄС. 12.4. Проблеми та перспективи інтеграції України до ЄС. Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил. 13.1. Сутність та характеристика факторів сталого розвитку продуктивних сил. 13.2. Перспективи забезпечення сталого розвитку продуктивних сил України в сучасних умовах соціально-економічних перетворень.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Під час лекційних годин використовується: розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу; пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу; бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, сутності регіональної економіки, понять; ілюстрація – для розкриття явищ і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint). Під час практичних заняття використовуються: робота в малих групах, мозкові атаки, презентації, метод проектної роботи. При написанні індивідуально-дослідної роботи а також при виконанні самостійної роботи використовується дослідницький метод та прийом «advocato diabolo».</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на</p>

	<p>використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дадашев Б.А., Гордієнко В.П., Обливанцов В.В. Регіональна економіка: підручник. Центр учбової літератури, 2017. 202 с. 2. Дмитрієв І.А. Регіональна економіка / І.А. Дмитрієв, І.Ю.Шевченко // навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти. – ФОП Бровін О.В., 2018. – 284 с 3. Пак Н. Т. Регіональна економіка / Н.Т. Пак // навч. посібн. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 326 с 4. Заблоцький, Б. Ф. Регіональна економіка: навч. посібник. –2-ге вид. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 548 с. 5. Заболотний Г.М. Ринкова трансформація економіки регіону : підруч. для студентів екон. спец. вищ. навч. закладів / Г.М. Заболотний, В.І. Захарченко, А.М Ступницький : ВНАУ. Вінниця. Консоль, 2012. 533 с. 6. Зінь Е.А. Регіональна економіка / Е.А. Зінь // Підручник. – К. : ВД «Професіонал», 2014. – 528 с. 7. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підручник / С. І. Дорогунцов, Т.А. Заяць, Б.І. Пітюренко та ін.; За заг. Ред. д-ра економ. наук, проф., чл.-кор. НАН України С.І. Дорогунцова. – Вид. 2-ге без змін. К.: КНЕУ, 2007. 992 с.